Lietas arhīva Nr. K30-0916-20/4
ECLI:LV:RVPT:2020:0706.11520052319.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 6.jūlijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa,
tiesnese Z. Studente,
piedaloties prokuroram M. Garjānim,
cietušā pārstāvim zvērinātam advokātam J. Močuļskim,
atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 260.panta 1.[1]daļas,

Aprakstošā daļa

/pers. A/, vadot transportlīdzekli, pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā nodarīja cietušajam vidēja smaguma miesas bojājumus, un konkrēti:

2019.gada 24.jūlijā ap plkst.15.48 /pers. A/ vadīja transportlīdzekli Ford Mondeo, valsts reģistrācijas numurs /numurs/, ar kuru brauca pa Gaujas ielu no Čiekurkalna 1.līnijas puses Ezermalas ielas virzienā, Rīgā.

Tuvojoties regulējamam Ķīšezera ielas, Gaujas ielas un Gustava Zemgaļa gatves krustojumam, /pers. A/ pārkāpa Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmās daļas, 19.panta trešās daļas, 25.panta trešās daļas prasības un Ceļu satiksmes noteikumu 25.3.punkta, 57.punkta, 126.punkta prasības, neizpildīja un neievēroja šo noteikumu prasības, nerīkojās tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus, nedarīja visu iespējamo, lai netiktu apdraudēti citi ceļu satiksmes dalībnieki, pirms nogriešanās krustojumā pa kreisi, /pers. A/ nepārliecinājās par ceļu satiksmes drošību un par to, vai netiks traucēti citi ceļu satiksmes dalībnieki, degot atļaujošajam (zaļajam) luksofora signālam iebrauca krustojumā un uzsāka nogriešanās manevru pa kreisi no Ķīšezera ielas uz Gustava Zemgaļa gatvi, iebrauca pretējā braukšanas virziena joslā un nedeva ceļu pretim braucošā mopēda Wonjan WJ50H, valsts reģistrācijas numurs /numurs 1/ vadītājam /pers. D/, kurš brauca no pretējā virziena taisni pa Ķīšezera ielu no Ezermalas ielas puses Čiekurkalna 1.līnijas virzienā un kuram bija braukšanas priekšroka attiecībā pret /pers. A/ vadīto transportlīdzekli Ford Mondeo, kā rezultātā /pers. A/ ar transportlīdzekļa Ford Mondeo priekšējās daļas kreiso pusi ietriecās /pers. D/ vadītā mopēda Wonjan WJ50H kreisajā sānā.

Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanas un sadursmes rezultātā /pers. A/ cietušajam /pers. D/ nodarīja vidēja smaguma miesas bojājumus, kas izraisa ilgstošus veselības traucējumus uz laiku virs 21 dienas, proti, kreisās gūžas locītavas mežģījums un kreisā gūžas kaula locītavas iedobuma lūzums.

Tādejādi /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta 1.[1]daļā.

Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. A/ sevi par vainīgu viņam izvirzītajā apsūdzībā atzina pilnībā, izdarīto nožēloja un lūdza neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Uzklausot apsūdzētā, cietušā pārstāvja un prokurora viedokli, kā arī lietas materiālu pārbaudes rezultātā, nešauboties par /pers. A/ vainu, tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta noteikumiem nolēma neizdarīt pierādījumu pārbaudi attiecībā uz visu apsūdzību.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmās daļas 2.punkta nosacījumiem, tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav radušās šaubas par /pers. A/ vainu iepriekš minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un noziedzīgā nodarījuma juridisko kvalifikāciju.

Motīvu daļa

Tiesa atzīst /pers. A/ inkriminētā noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 260.panta 1.[1]daļas par pareizu un apsūdzētā /pers. A/ vainu – par pilnībā pierādītu.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētais ir sodāms par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta 1.[1]daļā.

Nosakot sodu un tā mēru, tiesa, atbilstoši Krimināllikuma 46.panta otrajai un trešajai daļai, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, vainīgā personību, personas resocializācijas iespējas, kā arī atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Krimināllikuma 260.panta 1.[1]daļas paredz sodu – brīvības atņemšana uz laiku līdz trim gadiem vai īslaicīga brīvības atņemšana, vai piespiedu darbs, vai naudas sods.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta 1.[1]daļā, atzīstams par mazāk smagu noziegumu.

Krimināllikuma 46.panta ceturtā daļa noteic, ka brīvības atņemšanas sodu par krimināpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli atzīstama vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana.

/pers. A/ vainu pastiprinoši apstākļi lietā nav konstatēti.

Izvērtējot /pers. A/ personību noskaidrots: Latvijas Republikas nepilsonis, ar vidējo izglītību, neprecējies, apgādājamo nav, strādā SIA "TSMG" par automašīnas vadītāju, deklarētā dzīvesvieta: /adrese A/, faktiskā dzīvesvieta: /adrese/, agrāk sodīts, sodāmība nav dzēsta.

Augstākā tiesa ir norādījusi, ka apsūdzētā personību raksturojošo apstākļu izvērtējumam ir būtiska nozīme lietas taisnīgā izspriešanā, individualizēta un taisnīga soda noteikšanā (sk. Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2018.gada 19.septembra lēmums lietā Nr.SKK-426/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0919.11091016216.6.L)). Ievērojot Krimināllikuma 55.panta pirmajā daļā noteiktos nosacītas notiesāšanas kritērijus, minētais arguments attiecināms arī uz nosacītas notiesāšanas pieļaujamības izvērtēšanu (sk. Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2019.gada 19.marta lēmums lietā Nr. SKK- 110/2018 (15890069415), Nr.SKK-426/2018 (ECLI:LV:AT:2019:0319.15890069415.3.L).

Izvērtējot noziedzīgā nodarījuma raksturu un apsūdzētā personību, apsūdzētā attieksmi pret izdarīto noziedzīgo nodarījumu, to, ka apsūdzētais ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas vērsts pret satiksmes drošību, kā arī Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi – panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, tiesa atzīst, ka /pers. A/ sodīšana un labošana ir iespējama piemērojot ar brīvības atņemšanu nesaistītu sodu – piespiedu darbs, kas būs samērīgs ietekmes līdzeklis, kā to lūdza arī prokurors.

Vienlaikus norādāms, ka tas, ka apsūdzētais /pers. A/ izmantoja savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa izvēlē, nav atzīstams par patstāvīgu viņa atbildību mīkstinošu apstākli, bet tiesa ņem vērā pie soda noteikšanas. Šāda atziņa izriet arī no tiesu prakses (Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta nolēmums lietā Nr. SKK?232/08).

Tiesa atzīst, ka /pers. A/ par noziedzīgo nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta 1.[1]daļā, sodāms ar piespiedu darbu uz 80 (astoņdesmit) stundām. Tiesas ieskatā minētais sods būs taisnīgs un samērīgs.

Lietā cietušais /pers. D/ pieteicis morālā kaitējuma kompensāciju 3500 EUR apmērā un mantiskos zaudējumus – neiegūto darba algu 6860 EUR apmērā un juridiskos izdevumus 500 EUR apmērā (lietas 88.-89.lapa). Pieteikumam pievienots ADB "Gjensidige" Latvijas filiāles lēmums ar kuru nolemts /pers. I/ (nepilngadīgā /pers. D/ likumiskais pārstāvis) sakarā ar 2019.gada 24.jūlijā notikušo ceļu satiksmes negadījumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību – nemateriālos zaudējumus sakarā ar cietušā fizisku traumu 7095 EUR apmērā un ārstēšanās izmaksas 206,81 EUR apmērā, kopā 7301,81 EUR; konta izdruka, no kuras izriet, ka /pers. D/ no ADB "Gjensidige" Latvijas filiāles ir saņēmis apdrošināšanas atlīdzību 7301,81 EUR apmērā; maksājuma uzdevums Nr.6, avanss par advokāta pakalpojumiem 500 EUR apmērā.

Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmajā daļā noteikts, ka cietušajam ir tiesības iesniegt pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā un atbilstoši Satversmes 92.pantam nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 22.pantu personai, kurai ar noziedzīgo nodarījumu radīts kaitējums, ņemot vērā tās morālo aizskārumu, fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālās iespējas morālas un materiālas kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai.

LR Senāta Krimināllietu departaments mainījis tiesu praksi un norādījis, ka kaitējuma kompensācijas saņemšanas kārtības regulējums cietušajiem, kas par tādiem atzīti noziedzīgajā nodarījumā, kas saistīts ar ceļu satiksmes noteikumu un transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšanu, būtiski atšķiras no vispārējās Kriminālprocesa likumā noteiktās kārtības, jo šajos gadījumos kaitējuma kompensācijas veidu, apmēru un saņemšanas kārtību regulē arī speciālais likums – Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likums (turpmāk – OCTA likums) un saskaņā ar to izdotie Ministru kabineta noteikumi (sk. LR Senāta Krimināllietu departamenta 2020.gada 21.janvāra lēmumu lietā Nr.SKK-1/2020; 2020.gada 18.februāra lēmumu lietā Nr. SKK-93/2020).

OCTA likuma 15.panta pirmā daļa noteic, ka, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs (ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda) sedz zaudējumus, nepārsniedzot noteikto apdrošinātāja atbildības limitu. Minētā panta otrā daļa paredz, ka zaudējumus, kuri netiek atlīdzināti saskaņā ar šo likumu vai kuri pārsniedz noteikto apdrošinātāja atbildības limitu, trešā persona ir tiesīga pieprasīt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. No OCTA likuma izriet, ka visos gadījumos zaudējumu atlīdzību ceļu satiksmes negadījumā cietušajai personai būtu jāizmaksā apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam. OCTA likuma 15.pants attiecas gan uz personai nodarītajiem materiālajiem zaudējumiem, gan nemateriālajiem zaudējumiem.

Saskaņā ar OCTA likuma 2.pantu, šā likuma mērķis ir aizsargāt ceļu satiksmes negadījumos cietušo trešo personu intereses un reglamentēt tiesiskās attiecības starp transportlīdzekļu īpašniekiem, tiesīgajiem lietotājiem un apdrošinātājiem sakarā ar transportlīdzekļu īpašnieku un tiesīgo lietotāju civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu. Atbilstoši šā likuma 3.panta pirmajā daļā noteiktajam obligātās apdrošināšanas objekts ir transportlīdzekļa īpašnieka vai tiesīgā lietotāja civiltiesiskā atbildība par ceļu satiksmes negadījumā nodarīto zaudējumu trešajai personai. Kriminālprocesā no vainīgā var tikt piedzīti tie materiālie un nemateriālie zaudējumi, kuri netiek atlīdzināti saskaņā ar OCTA likumu, vai kuri pārsniedz OCTA likumā un saskaņā ar to izdotajos normatīvajos aktos noteikto apdrošinātāja atbildības limitu. Pārējos gadījumos kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā nenoteic.

Ministru kabineta 2014.gada 14.decembra noteikumu Nr.1008 "Noteikumi par apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem materiālajiem zaudējumiem" 1.punkts paredz, ka noteikumi nosaka sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītajiem materiālajiem zaudējumiem, kas saistīti ar cietušās personas ārstēšanu, pārejošu darbnespēju, darbspēju zaudējumu vai nāvi.

Ministru kabineta 2014.gada 17.jūnija noteikumu Nr.340 "Noteikumi par apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību par personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem" 1.punkts paredz, ka noteikumi nosaka apdrošināšanas atlīdzības apmēru un aprēķināšanas kārtību sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātajā apdrošināšanā par ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem. Apdrošināšanas atlīdzību par ceļu satiksmes negadījumā personai nodarītajiem nemateriālajiem zaudējumiem (turpmāk – apdrošināšanas atlīdzība) izmaksā vienreizēja maksājuma veidā, apdrošinātājam vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam pieņemot lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu. Apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs veic personai nodarīto nemateriālo zaudējumu apmēra pārrēķinu, ja saņemts trešās personas iesniegums apdrošināšanas atlīdzības papildu izmaksai un dokumenti, kas pamato, ka mainījušies faktiskie apstākļi.

Atbilstoši lietas materiālos esošajai informācijai un cietušā lietā iesniegtajiem dokumentiem, cietušā likumiskais pārstāvis jau ir vērsies apdrošināšanas kompānijā un cietušais ir saņēmis apdrošināšanas atlīdzību – materiālo un nemateriālo atlīdzību kopsummā 7301,81 EUR.

Ņemot vērā to, ka apdrošinātājs neizmaksā atlīdzību par izdevumiem, ko maksājis cietušais zvērinātam advokātam par juridisko palīdzību, tiesa atzīst, ka no /pers. A/, personas kods /personas kods/, cietušā /pers. D/ labā piedzenama mantiskais zaudējums par pārstāvja sniegto juridisko palīdzību kriminālprocesā 500 EUR apmērā. Savukārt pārējā daļā prasība par labu cietušajam /pers. D/ kriminālprocesa ietvaros nav nosakāma.

Tiesa nesaskata pamatu drošības līdzekļa piemērošanai /pers. A/.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520.pantu,

nosprieda:

Atzīt /pers. A/, personas kods /personas kods/, par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta 1.[1]daļā un sodīt ar piespiedu darbu uz 80 (astoņdesmit) stundām.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 133.panta pirmo daļu /pers. A/, personas kods /personas kods/, ir pienākums ierasties un reģistrēties 10 (desmit) darbdienu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai.

Nepiemērot /pers. A/, personas kods /personas kods/, drošības līdzekli.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods/personas kods/, cietušā /pers. D/ labā mantisko zaudējumu par pārstāvja sniegto juridisko palīdzību kriminālprocesā 500 EUR (pieci simti *euro*) apmērā.

Pārējā daļā pieteikto kompensāciju nenoteikt.

Spriedumu var pārsūdzēt vai noprotestēt apelācijas kārtībā 10 (desmit) dienu laikā no tā pieejamības dienas Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību vai protestu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Pilna sprieduma pieejamības diena 2020.gada 30.jūnijs.

Tiesnese Z. Studente